

Az **ismeretkör**: Egészséges életmód és a fejlődés támogatása a korai életévekben

Kredittartománya: 10 kredit

Tantárgyai:

- 1) Gyermekápolás-és táplálkozástan
- 2) Korai fejlesztés
- 3) Mozgásfejlődés és –fejlesztés 1.

Tantárgy neve: Korai fejlesztés	Kreditértéke: 4
Neptunkód: BCS1O0009N, BCS1O0009L	
A tantárgy besorolása : kötelező.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke , „képzési karaktere”: 50% elmélet – 50% gyakorlat.	
A tanórátípusa : ea+gyak és óraszám a: 2ea+2gyak/hét, 60 óra az adott félévben , levelezőn 10 ea + 10 gyak. Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők : <ul style="list-style-type: none"> • a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető, • egyes vázlatok, előadás anyagok és jegyzetek elérhetőségének biztosítása közös elektronikus felületen, • hospitálás.	
A számonkérés módja : gyakorlati jegy a teljesített feladatok és a féléves tematika szerint megírt zárthelyi dolgozat alapján. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módszerek: <ul style="list-style-type: none"> • a félév anyagához kapcsolódó témák önálló feldolgozása és bemutatása.	
A tantárgy tantervi helye : 3. félév	
Előtanulmányi feltételek:-	
Tantárgyleírás: A korai fejlesztés, mint családközpontú, komplex ellátást és segítséget nyújtó rendszer. A korai fejlesztés definíciója, célja, valósításának alapelvei. A korai diagnózis, korai diagnosztikus eszközök bemutatása. Anamnézis felvétel. Fejlődési skála. Tesztek. Megfigyelési módszerek (spontán játék). Seed, Fröchlich, Leiter, Játékskála, Bayley, S.O.N. A korai fejlesztésre jogosultak köre. A korai fejlesztést nyújtó szakemberek, team munka. A szupervízió szerepe, jelentősége. A korai fejlesztést végző szakember és a család kapcsolata, a szülő, mint partner. Tanácsadás, fejlesztés, terápia. Terápiás lehetőségek a korai fejlesztésben. Az egyéni fejlesztési terv kivitelezésének szempontjai, területei, célja. A szülővel való kommunikáció formái, szinterei. A nagymozgás és finommotorika fejlesztése. zinterek. Eszközök. A kommunikáció és a megismerő tevékenység fejlesztése. Szinterek. Eszközök. Szociális – érzelmi terület. Az önkiszolgálás fejlesztése. Szinterek. Eszközök. A fejlesztés formái: egyéni, csoportos, otthoni fejlesztés. A kurzus során foglalkozunk a fentiekén túl a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseivel. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. A kurzus során emellett érintjük a fenntartható fejlődés fogalmát mint rendszerszervezési elvet: a jövő generációinak és a saját szükségletek kielégítésének komprehenzív és resztoratív összehangolása.	
A kötelező és ajánlott irodalom :	
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none"> 1. Czeizel B.(2009): <i>A kora gyermekkori intervenció múltja, jelene és remélt jövője</i>. Gyógypedagógiai Szemle 2009/ 2-3. 153-160. 2. Czeizel B. (2010): <i>Családközpontú kora gyermekkori intervenció és fejlesztés</i>. In.: Radványi K. (szerk.): <i>Másképp(p)? ELTE B.G. Gyógypedagógiai Kar, Budapest. 49-56.</i>	

ISBN: 978-963-7155-50-5

3. Kissné Haffner É. (2017): *Benned a létra... Ötletek Down-szindrómás kisgyermek korai fejlesztéséhez*. Down Alapítvány kiadványa. Budapest. ISBN: 978-615-80401-0-5
4. Kissné Haffner É.-Alkonyi M.(1986): *Ők és mi*. Magenta Bt. Budapest ISBN 9638514124 http://www.downalapitvany.hu/sites/default/files/OkesMi_0.pdf
5. Radványi K. (2010): *Érzékelés, észlelés, integráció – Kükelhaus élménykertje. Gyógypedagógiai Szemle 2010 XXXVIII. Évfolyam 2.sz.*
https://www.prae.hu/prae/gyosze.php?menu_id=102&jid=32&jaid=472#
6. Radványi K. (2012): *Legbelső kör: a család*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest ISBN 978-963-7155-60-4

Ajánlott irodalom:

1. Gopnik A. –Meltzoff A. N. –, Kuhl P. K. (2003): *Bölcsek a bölcsőben – Hogyan gondolkodnak a kisbabák?* Typotex Kiadó ISBN: 9789632791487
2. Mérei F. – Binét Á. (2016): *Gyermeklélektan* Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest. ISBN 9789633107997
3. Rosta K. (szerk.) (1996): *Taníts meg engem! Fejlesztő prgram logopédiai óvodák számára*. Logopédia Kiadó, Budapest ISBN 963-851-868-5
4. Rosta K. (szerk. (2005): *Add a kezed! A mentális fejlődés segítése sajátos nevelési igényű gyermekeknél*. Logopédia Kiadó, Budapest ISBN 963 8659 03 3
5. Szabó B. (2002): *Mozdulj rá! – Mozgással kísért vers- és mondóka gyűjtemény* Logopédia Kiadó, Budapest ISBN 963-85186-50-6
6. Szelényi M. (szerk.)(2006): *Apró lépések – Korai fejlesztő program lassabban fejlődő gyermekek és szülei számára Korai fejlesztő Központot Támogató Alapítvány, Budapest*
7. ISBN: 9639228990
http://gyogyped2013.ucoz.net/load/szakirodalmak/konyvek/szelenyi_marianna_szerk_apro_lepések_zip_fajl/89-1-0-319
8. Szőke M.: *Az Ayres-terápia/szenzoros integrációs terápia* Fejlesztőház Honlap
<http://fejlesztohaz.hu/cikkarchivum/ayresterapiak.html>

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Tisztában van a fejlődés szociokulturális meghatározottságával, kontextusával, komponenseivel és determinánsaival, értelmezni tudja az ebből fakadó különbségeket. Ismeri a családközpontú kora gyermekkori intervenció intézményrendszerét, lehetőségeit, feladatait, módszereit.
- Ismeri a pedagógiai tervezés szintjeit, a közöttük lévő összefüggéseket, és tájékozott a kisgyermeknevelés tervezésének elméleti és módszertani kérdéseiben.
- Ismeri az intézményes kisgyermeknevelés alapvető dokumentumait, jogszabályi háttérét, az intézményes kisgyermeknevelés céljait, alapelveit, feladatait, tevékenységformáit, módszertani eszköztárát és az azok közötti összefüggéseket.
- Részletesen ismeri a három év alatti korosztály fejlődésének, érésének jellemzőit, a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteinek kielégítésével kapcsolatos feladatokat, korszerű gondozástani ismeretekkel rendelkezik, tisztában van az egészséges életmód kialakítását megalapozó eljárásokkal.
- Tisztában van az első életévek későbbi életutat megalapozó szerepével, a három év alatti gyermekek fejlődési, érési folyamatairól és azok alakulását befolyásoló tényezőkről szaktudományos ismeretekkel rendelkezik. Felkészült a korosztály fejlődésének nyomon követésére alkalmas eszközöket és módszereket illetően.
- Ismeri a fejlődés támogatásához az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével választható stratégiákat és módszereket.
- Ismeri a kisgyermekkori tanulás jellemzőit, tisztában van a játéknak, mint a kisgyermek legfontosabb tevékenységének, és mint a tanulás legfontosabb színterének a fejlődésben betöltött szerepével.
- Korszerű játék-módszertani ismeretekkel rendelkezik, tájékozott a korosztály számára ajánlott

játékeszközöket illetően.

- Szaktudományos és módszertani ismeretekkel rendelkezik a családról, a családi nevelés elsődlegességéről és a családdal való együttműködésről.
- Tájékozott a családvédelem és a családsegítés lehetőségeit és módszereit illetően.
- Rendelkezik olyan tanácsadói ismeretekkel, melyek segítségével a szülőket támogatni tudja a gyermek otthoni nevelésében, szülői szerepük kiteljesítésében.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, egészségtudományi, társadalomtudományi és módszertani tudását holisztikus szemlélettel és adaptív módon, a gyermekek egyéni sajátosságainak és a korosztály jellemzőinek figyelembevételével alkalmazza.
- A családközpontú kora gyermekkori intervenció szemléletmódjára is építkezve képes a társadalmi jelenségeket, folyamatokat értelmezve átlátni azok pedagógiai következményeit.
- Támogatja a gyermek önállóodását, a szokások és az egészséges életmód alakulását.
- Képes a három év alatti gyermekek fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlődési ütem felismerésére, és az érési-fejlődési folyamatok egyénre szabott, differenciált befolyásolására, az ehhez szükséges módszertani kultúra kialakítására.
- Felismeri a kisgyermek biológiai és pszichés szükségleteit, és azokat differenciáltan, a gyermek érési-fejlődési folyamataihoz és igényeihez illeszkedő módon elégíti ki.
- Kielégíti a kisgyermek mozgásos szükségleteit, szakszerűen támogatja a különböző fizikai aktivitáshoz kapcsolódó kisgyermekkori spontán tevékenységeket. Támogatja a motoros képességek sokrétű fejlődését.
- Az egyes családok jellemzőihez, szükségleteihez, élethelyzetéhez igazodva megerősíti a családi nevelés értékeit, kompenzálja az esetleges hátrányokat, a gyermek fejlődésének támogatása érdekében erősíti a szülői kompetenciát, együttműködik a szülőkkel, a családdal.
- Képes a szakmán belüli és a szakmák közötti együttműködésre.
- Képes segítő beszélgetés vezetésére mind egyéni, mind csoportos helyzetben.
- Rendelkezik a szakmai tevékenységéhez szükséges kommunikatív képességekkel.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.
- Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.

c) attitűdje

- Elkötelezett a három év alatti gyermekek tevékenységei, a gyermekek fejlődését támogató környezet kialakítása és a fejlődés támogatása, a családközpontú korai intervenció szemléletmódja iránt.
- Elsődlegesnek tartja a gyermek egyéni igényeihez igazodó szükséglet-kielégítést, gondozást, az egészséges szokásrendszer kialakítását.
- Személyiségét és tevékenységét a gyermek tisztelete, feltétel nélküli elfogadása jellemzi.
- Befogadó és multikulturális szemlélettel rendelkezik.
- Problémaérzékenység, előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd és etikus magatartás jellemzi.
- Nyitott a gyermekek, családok és a szakmai közeg jelzéseire, partneri kapcsolataiban együttműködő.
- A szakmán belüli és a szakmák közötti kapcsolatokban bizalomra, kölcsönösségre törekszik, tiszteletben tartja a kompetenciahatárokat.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.
- Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.

d) autonómiaja és felelőssége

- Szakterületének etikai és munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos szabályait, elvárásait ismeri és betartja.

- Beosztásával járó autonómiájával felelősséggel tud élni.
- Felelősséget vállal a rábízott kisgyermekért, gyermekcsoportért, a nevelés folyamatában hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Felelősséggel tartozik a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal a rábízott kisgyermekért, gyermekcsoportért, a nevelés folyamatában hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Szakmai fejlődését autonóm módon, tudatosan és reflektíven irányítja.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
- A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.

Tantárgy felelőse: Dr. Radványi Katalin főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -